

KLASA 2 LO

Proszę tematy lekcji i notatki wpisywać do zeszytów. Zostaną sprawdzone. W przypadku jakichkolwiek pytań proszę o kontakt mailowy: lwlocz@interia.pl

25.03.20

Temat: Jak napisać dobrą rozprawkę – ćwiczenia

Proszę przeczytać tekst (załączony na dwóch ostatnich stronach), zwrócić uwagę na to, jak sformułować tezę oraz dobrać właściwe argumenty i przykłady.

Można sobie zrobić krótką notatkę (dla chętnych).

Zadanie domowe

Proszę przeczytać „Wesele” S. Wyspiańskiego do 15.04.20 (Kto nie wypożyczył lektury, może pobrać lub czytać on-line za darmo ze strony www.wolnelektury.pl).

Na tropie błędów w rozprawce

Większość uczniów wybiera na poziomie podstawowym tekst argumentacyjny, czyli rozprawkę. Jakich błędów unikać, pisząc taką pracę?

Najczęściej maturzyści zadają nauczycielowi pytanie: Co robić, kiedy myślę co innego, a przykłady i argumenty w rozprawce pasują mi do innej tezy?

Przykład tematu rozprawki

Czy w życiu warto kierować się rozsądkiem czy uczuciem? Wyraż opinii, odwołując się do fragmentu „Lalki” Bolesława Prusa, całej powieści i innego tekstu kultury.

Uczeń uważa, że warto kierować się uczuciem, jednak fragment dotyczący Wokulskiego i Izabeli pokazuje, że kierowanie się uczuciem doprowadziło pana Stanisława do kłębki. Ucznia więc kusi, by postawić tezę, że w życiu warto kierować się rozsądkiem, a nie uczuciem. Przemawia za tym fragment „Lalki”, całość utworu i tekst kultury (np. „Romeo i Julia” Szekspira).

Wystarczy konformistycznie odłożyć swoje poglądy i napisać rozprawkę według schematu. Postawić tezę, że rozsądek jest ważniejszy od uczucia, a tego zabrakło w życiu Wokulskiego i bohaterów „Romea i Julii”. **Można więc pracę maturalną potraktować jako sprawdzian znajomości lektur i sztuki argumentowania, a nie zwierciadło osobistych poglądów.** Czasem zbyt dokładne przyglądanie się sobie a nie lekturom jednak szkodzi. A co, jeśli jesteśmy przekonani, że praca maturalna ma odwzorowywać nasze poglądy?

Teza nie musi być zero-jedynkowa

Możemy pomyśleć, jak zmodyfikować tezę, tak by pasowała do naszych poglądów, ale i przytoczonego fragmentu. Jakie zastrzeżenia, uściślenia, elementy wzbogacające mogą tezę zmodyfikować? Założmy, że myślimy, iż należy kierować się uczuciem, a nie rozsądkiem. Jednak Wokulski tak czynił, co doprowadziło go do katastrofy. Pomyślmy dlaczego? Bo nie znał obiektu uczucia i dlatego idealizował Łęcką? Albo jego miłość była toksyczna? Być może wcześniej ignorował miłość, i jak sugerował to doktor Szuman, kochając po raz pierwszy w dojrzałym wieku, porywał się na szalone czyny? Może

należy poszukać w literaturze przykładów nietoksycznych miłości dowodzących, że należy kierować się uczuciem. W „Potopie” Henryka Sienkiewicza Oleńka i Kmicic kierowali się w życiu uczuciem i dobrze na tym wyszli. Z epopei wynika, że tytułowy bohater „Pana Tadeusza” i Zosia mogą zostać szczęśliwymi małżonkami. W „Quo vadis” i „Zbrodni i karze” miłość wiedzie bohaterów do odrodzenia moralnego, np. uczucie Winicjusza do Ligii albo Raskolnikowa do Soni. Są utwory spoza listy lektur obowiązkowych, które dowodzą, że warto kierować się uczuciem: „Pan Wołodyjowski” i „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza.

Zatem, jak sformułować tezę? Na przykład tak:

W życiu warto kierować się uczuciem, intuicją, a nie tylko rozsądkiem. Jednak zdarzają się wyjątki, gdy toksyczna jednostka nie umie odpowiedzieć na miłość i prowadzi kochającego do kłębki. Jest on na to podatny, jeśli nigdy wcześniej w życiu nie kierował się uczuciem...

Dobre argumenty

Można kochać i dzięki temu uczuciu, np. pomnażać majątek, dokonywać rzeczy niemożliwych, by zdobyć ukochaną, tak jak Wokulski. Można zapierać się siebie i dążyć do doskonałości, uczyć się szlachetnych uczuć, pokutować za grzechy i stawać się lepszym człowiekiem, tak jak Raskolnikow pod wpływem Soni. Wreszcie – dzięki ukochanej osobie można odnaleźć sens życia i zacząć głębiej pojmować rzeczywistość, jak Winicjusz dzięki Ligii. Niekiedy jednak kochająca jednostka nie kocha siebie i pozwala się niszczyć innej toksycznej jednostce – np. Wokulski doprowadza się do kłębki dzięki Łęckiej. Bo bohater zbyt późno zaczął w życiu kierować się miłością, wcześniej ją lekceważył, wybuchła więc z wielką, nienaturalną wręcz siłą, padła na toksyczny grunt.

Na koniec wypracowania dajemy powtórzenie i wzbogacenie tezy. Piszemy, że warto kierować się uczuciami w życiu, ale nie wtedy, gdy orientujemy się, że uczucie jest toksyczne, nie rozwija nas, lecz przygnębia i przytłacza, prowadzi na dno.

Uwaga, spójność!

Zdarza się, że mamy gotową tezę, argumenty, przykłady i wzbogacenie tezy, ale wypracowanie kuleje, bo składa się z niepołączonych ze sobą części. **Zadbajmy o odniesienia do poprzednich zdań i zdania łączące**, np.

Udowodniliśmy, że miłość może prowadzić do przekraczania samego siebie, a nawet swojej klasy społecznej, jak to było w przypadku Wokulskiego. Uczucie może także moralnie doskonalić człowieka i sprawiać, że rozwija się on, jak nigdy dotąd. Tak stało się u Raskolnikowa. Młodzieniec ów, pod wpływem uczucia, przeobraził się z...

Zwróćmy uwagę na to, że najpierw powinny pojawić się argumenty (uczucie może doskonalić człowieka, sprawiać, że on się rozwija), **a potem dopiero przykłady** (tak stało się u...).

Uczmy się wplatać przykłady np. poprzez sformułowania: tak właśnie było u..., tak stało się u.../ podobnie dzieje się w przypadku...

Uwaga, konteksty!

Temat pracy często wymaga odwołania się do innego tekstu literackiego lub innych tekstów literackich czy kultury. Gdy szukamy kontekstu, często przywołujemy w pamięci jakiś film, ale okazuje się, że nie znamy... jego reżysera, nie pamiętamy autora przytoczonej książki. Przed maturą sporządź tabelę z tytułami i reżyserami ulubionych filmów, które ewentualnie będą mogły **służyć jako konteksty maturalne**.

